

# Riga Konsulats Latweeschu Awises.

Nr. augustas Geweschanas = Kummissiones sinuu un nowehleschanu.

Nr. 44. Zettortdeenâ 3schâ November 1827.

## N o R i h g e s.

Muhfu zeenigs Generalgubernatora kungs tanni 21mas Otkobera deenas wakkarâ eefsch augstas wesselibas atkal no Pehterburges pabr-nahze. Dhtrâ rihtâ dauds kungi pee Winna pilli bij sapulzinati, sawu firdspreeku apleezinaht ne ween par Winna laimigu pabrbrauffchanu, kâ arridsan par to, ka schi ta deena bij, kurrâ preefsch 15 gaddeem sawu waldischanas ammatu par scho gubernementi un pilsatu usnehme. Zaur Winna arridsan ta taifna sinna atnahze, kas wiffus Rihges eemahjotajus gauschi eepreezinaja, ka tee eefsch mas deenahm pafchu schehligu Keiseru un Kungu sawâ pilsehtâ redsehs. Winsch daudseem no teem sawu Keiserisku laip-nibu zaur augstahm labdarrischanahm jau pa-preefsch parahbijis, kad to pawehleschanu islaide, ka teem namneefem no Ahrihges pilfateem teef wehlehts, wehl 8 gaddus wehlaki, tas irr 1844tâ gaddâ, tohs 1,500,000 rubelus Banko atdoht, kas teem tanni 1816tâ gaddâ par usbuhweschanu sawu nammu wiffaugstaki bij paleeneti, ta ka nu ta atlibdinaschana teem lohti irr atweeglota un winni libds ar teem 5 par fimteem ifgaddu ar-ridsan to rentejamu naudu warr nomakfah.

Tanni 25tâ Otkobera pulksten 5 wakkarâ muhfu schehligs Keisers pirmu reisi schinni pil-fatâ atbrauze un us pilli kohrteli nehme. Zebfchu us Winna ihpafchu pawehleschanu pee Winna atbrauffchanas nedf ar pulksteneem tappe swan-nihts, nedf ar dischgabbaleem tappe schauts, tomehr ta klabuhfchana Tahs Keiserifkas Goh-bibas wiffu eedsihwotaju firdis pildija ar skannu preeku un ar gawilefchanahm. Dhtrâ deenâ Winsch wiffu pahraudsija un ar augstu lab-patiffchanu wehrâ nehme; us pufsdeenu tai luhgschanai us maltitu no muifchneeku kahrtas

schehligi paklaufija, un wakkarâ us to balli gabje, ar to eefsch Schwarzheipteru namma sawu scheh-ligu Keiseru ta kohpmannu kahrtâ semnigi us-nehme. Wehl tanni paschâ deenâ Muhfu Kei-sers no teem spehkeem, kas prett Persereem karto, to preezigu sinu dabbuja, ka ta siipra apwal-nohta pilsehta Griwan no muhfu drohscheem karrawihreem irr uswinnetâ tappufi. Gribbe-dans Sawu Keiserifku laipnibu it ihpafchi muhfu pilsehtai parahdiht, Winsch weenu gramatu muhfu Generalgubernatoram rakstija, kurrâ par peeminneschanu schihs laimigas notiffchanas tohs karta eerohtschus ta augstaka Perseru wirsneeka un kommandanta eefsch Griwan, kas pee schihs pilsehtas uswarreschanas libds bij wangôs tizzis, „Sawal mihtai un ustizzigai Rihges pilsehtai“ pafschkinkoja, pawehledams, lai schee karta eeroht-schi, pihtle un duhzis (Dagga), rahtuhse tohp pa-glabbati. Treschâ deenâ, 27tâ Otkobera, kad scheh-ligais Keisers wehl pufsdeenas maltitu us raht-uhfi bij turrejis, winsch pulksten 6 wakkarâ atkal par Pernawu us Dahnpilli (Kewal) aisbrauze. Wehl ilgi tas muhfu preeziga un pateiziga pee-minnâ palifs, ka mehš to laipnigu Semmes tehwu sawôs pilsehtas muhrôs effam redsejusch.

Zelgawâ, 30tâ Otkobera.

Wakkar wakkarâ atkal muhfu pilfats zaur uggungsgrehka spihdumu pee debbes tappe fabai-dihts, bet paldeews Deewam scho reisi laudis wolti sfrehje par eelahm to ugguni usmekleht un apdsehst. Zo tiklai pee Drikses mallas warreja ais leeluppes un mescha tahs leesfnas eeraudfihst, kas, kâ mehš pehz dsirdejam, tahs pee Ahnes muifchas peederrigas Pohpufchu mahjas aprihje. Zebfchu ilgu laiku no schi uggungsgrehka to gai-fchumu pee debbes warrejam redseht, tomehr tik-kai weena ehka, prohti ta rije, kas arridsan to

brihd lauschu istaba bij, irr nobeggufi. Par  
laini rahms laifs bija un nekahds wehjsch ne  
puhte.

Muhfu flachtumâ lohpu-mehris irr usnahzis;  
jau eeksch diwahm Krohna Wiskales muischas  
Buhriinu un Dreimannu un eeksch Krohna Bran-  
denburgesch meschafarga Wilpleku mahjahm wiffi  
lohpi un eeksch Paulsgnades muischas 50 lohpi  
nosprahgufchi. No Gubernementes waldischa-  
nas jau pawehleschana islaista, kas laudim ja-  
nem wehrâ, ka schi lohpu sprahgufschana ne is-  
plefchahs. Schis lohpu-mehris mums zaur teem  
Ufraineru wehrschem no Guddu semmes irr us-  
nests tappis, ko weens schihds no Leischu semmes  
irr atdsinnis, un ko flakteri uspirkufchi un pee  
preeksch-peemineteem fainneekem us ganni-  
bahm isderufchi. Gan mehsh turpinal plaschaku  
sinnu warresim doht.

No Ubo pilfata fadegschanas.

Schis leels un breefnigs notiffums muhfu  
awises wehl newaid stahstihst tappis.

Pinnu semme zittahrt pee Sweedu-kehina  
walsts paderreja, bet preeksch 20 gaddeem ta  
tappe Kreemu-keisera walstei peefschirta, un  
taggad muhfu augstam Keiseram klaufa. Pinnu  
semmes leelafais un wezs galwas-pilfats irr  
Ubo, woi Obo fauzams, ar labbu ohstu muhfu  
pafchas leelas jubras mallâ. Schim pilfatam  
bija arween leelaka andele wiffâ Pinnu semme,  
un tur arri semmes-waldischanas teefa, lihds ar  
zittahm augstahm semmes teefahm tappe turretas.  
Tê arri wezza un flawejama augsta studentu  
flohla bija, un pa wiffam lohli leela un wezza,  
branga wirf-basniza scho pilfatu puschfoja.  
Winna leelumsh tohp fayrastis, kad schê peemin-  
nam, ka 1300 namnds, lihds 16000 zilweki  
dsihwoja un sawu maisiti ehde. Schis leels pil-  
fats nu tihri nodedsis irr. Tannit 24tâ Augustu  
nakt weena tauku kaufetaja namnâ ugguns  
flichde, un jau pehz septinahm stundahm wiff  
pilfahs bija aprihts, un arri pats leelais tilts  
nepalikfe weffels, tâ ka no weenas pilfata pusses  
us ohtru glahbtees newarreja. Ittin retti nammi  
neaisnemti palikke; bet kas gan spehtu tahs lee-  
las behdas zeenigi isteift, kas tur irr peedsihwo-

tas? Schodeen jauks un baggats pilfats; meers  
un kohschums wiffur; maise un prezzes papil-  
nam — rihtâ tuhkstofchi puhsti, deggofchi pelni,  
melni duhmi, tukfchas eelas, wiffapfahrt rau-  
das un brehfschanas, bads un waidas; dauds  
tuhkstofchi zilweki bes pa-ehnas, bes drahnahm,  
bes maises, no leesmahm isdsiht, appafsch sillas  
debbes turp noskattahs, fur winni ne zil ulgi  
meerâ gulleja, meerâ dsihwoja, strahdaja, maiff  
pelniya un pahrtikufchi bija, un fur nu nokuf-  
puschi skurftini un plikki muhri un krahsmattas  
ween parahda, ka tê zittahrt brangs pilfats stah-  
wejis. Ak! zil mahtes buhs pehz faweem behr-  
neem, zil wihri pehz fawahm laulatahm draudse-  
nehm, zil pasihstami weens pehz ohtra nobrehk-  
damees meklejufchi! Zil buhs no badda, no  
aufstuma, no isbailehm falkimmufchi! zil wezzu  
lauschu no nespehzibas panihkufchi! — Bet jau  
gan! lai redsam, ka schem nabbageem irr pa-  
lihdschts tappis. Paschâ klaijumâ tappe buhdas  
no schaggareem, no semmes, un teltes ustaitas,  
un no wiffahm puffedem tappe barribas leetas  
un drahnas atfuhstas. Pats Keisars tik ko scho  
nelaini juttis, tuhliht simts-tuhkstofchus rublus  
nostelleja, lai pirmas waijadshas taptu paraudst-  
tas. No Pehterburgesch, Rewales, Rihges,  
Etokolmes un zitteem pilfateem nahze laiwahs ar  
miltu, ar gallu, ar kartuppekeem, ar drahnahm  
un zittahm dahwanahm. — Tee nabbdasini tappe  
ifdeenas zaur Keisera gabdashanu no magasih-  
nehm ehbinati, un ihpatti komiffione eezelta, kas  
par isdallischanu to dohtu palihdsibas-dahwanu  
un par atweeglinaschanu to apbehdinatu lauschu  
pee jaunahs pilfata usbuhweschanas gabdatu.  
Nu jau tohp tee behduli arri us semmehm is-  
dalliti ur tur pahrtikufschanas teefu dabbu, un  
teem, kam mantas fadeggufchas, par labbu,  
schehligs Keisars trihskimts tuhkstofchus rublus  
schinkofjis. Par jaunnu usbuhweschanu tohp  
namneekem nauda tappinata, un par to irr  
weena millione, un tschetrkimts tuhkstofchi rubli  
norahditi; par basnizas-ustaitischanu ihpatti  
nauda us 6 gaddeem nowehleta; wiffkem eedsh-  
wotajeem us 10 gaddeem krohna dohschanas ne-  
taps praffitas; kohpmanneem us 10 gaddeem  
muita no semmes-prezzehm atlaista; kas afininu-

nammus taifa, 50 gaddus, un tee, kas kohku-nammus zelt, 20 gaddus nekahdus faldatus kohrtelt nedabbuhs; un ta neween zaur scheem, bet arri zaur zitteem schehlasiibas = likkumeem irr gahdats tappis, ka teem apbehdimateem no-deggufcheem lautineem palihdsiba, drohshums un jauna zerriba nahktu. Paldeews Deewam; paldeews Keiseram!

Ko Kursemme un Kursemnes fungi un laudis pee ta darrihs? — Tas nu buhs redsams. Es tihfchi ne esnu peeminnejs, kahdas tizzibas Ubo pilfata eemahjneeki irr — jo lai buhtu kautkahdas tizzibas beedri, lai buhti ir Echihdi, Turki un pagani, tee tomehr muhsu brahli, kam japalihds! — Bet ne; wiini wiffi irr muhsu tizzibas-beedri, neween krisliti laudis, bet arri no ewangeliskas lutteriskas tizzibas. Un tapeh; muhsu wifschehligs Keisers irr wehlejs, wiffas lutteriskas draudis pa wiffu Kreewu semmi folz lektes turreht, lai ta leela Ubo basniza gohdam affal warretu ustaisita tapt. Par to ikweenam mahzitajam irr ihpatti schnohra-grahmata no-fuhnta, furrâ wiffas dohtas dahwanas ar deweju wahrdeem taptu eerakstias, un kas Pinnu semmes Generalguberneeram ik pufsgaddu janofuht. Redsefin nu, ka Kursemneeki fawus tizzibas-beedrus mihlehs — woi tohs kohps — woi tohs afftats? — Gan neklahtohs, awifes biheles wahrduhs peeminneht, bet tomehr, kas ne-atminnetohs, ko Kristus fakka (Matt. 25, 40): Ko juhs darrijufchi weenam no scheem manneem wifsmafakeem brahleem, to juhs man darrijufchi; un ko Pahwils mahza (Gal. 6, 10): Tad nu, kamehr mums laiks irr, lai mehsh labbu darram pee wiffeem, bet wifswairaf pee teem tizzibas-draugeem. — 3.

### Teefas fluddinafchanas.

Ka tai 16ta Nowembera deenâ schi gadda tas isdallifchanas nospreedums dehl tahm atlikufschahm leetahm no Otto Schuberger pee Kuldigas aprinka teefas taps pasluddinahts, tas teem, kam pee tahs peeminnetas leetas datta irr, par peederrigu wehranemfchanu scheid tohp sinnamis darrihts. Kuldigâ 6ta Dktobera 1827. I

(Nr. 848.) Pehz pawehleschanas, E. Günther, fiktehrs.

Pee Kuldigas aprinka teefas ta tur nolikta testamente jeb ta nosazzifchanas grahmata par tahm atlikufschahm mantahm ta nomirruscha Leelas Iwandes muifschafunga Friedrich Mattihfa Heise tanni 1ma Dezembera schi gadda taps wallâ plehsta un pasluddinata, kas scheid wiffeem, kam pee tahs datta buhtu, tohp sinnamis darrihts. Kuldigâ 22tra Dktobera 1827. 3

Pehz pawehleschanas, E. Günther, fiktehrs. (Nr. 898.)

Us pawehleschanu tahs Keiserikas Majesteetes, ta Patwaldineeka wiffas Kreewu Walts u. t. j. pr., tohp no Krohna Behrsnuifschas pagasta teefas wiffi tee, kurreem kahdas taifnas parradu jeb zittas prassifchanas no ta nomirruscha Krohna Zihpelmuischas faimneeka Uhsu Zanna buhtu, zaur scho usfaukschanu aizinati, lai ar schihm sawahm prassifchanahm un wiinu peerahdischanahm, woi paschi jeb zaur teefas gelbigem weetneekeem un klahstahwejeem, fur tahdi irr wehleti un wajjadfigi, lihds 25tu Nowembera schinni 1827ta gadda, kas par to weenigu un isflehgschanas terminu nolikts irr, pee schihs teefas peeteizahs, un saganâ, ko teefa pehz likkumeem spreedihs; ar to wehrâ leekamu sinnu, ka tee, kas schinni nolikta laika ne buhs atsaukufshees, pehz wairs ne taps dsirdeti.

Krohna Behrsnuifschas pagasta teefa 24ta Dktobera 1827. 2

(S. W.) † † † Kiffe Anfs, pagasta teefas peefehdetais.

(Nr. 505.) H. J. Müller, teefas ffrihweris.

Kad no Krohna Leelas Rendes pagasta teefas par ta nomirruscha Krohna Leelas Rendes faimneeka Laimes Zanna atlikufschahm mantahm parradu dehl konkurse irr nospreesta tappusi, tad wiffi un jebkueri, kam taifnas prassifchanas buhtu, scheid tohp usainati, diwju mehneschu starpâ, prohti lihds 9tu Dezembera schi gadda, ar sawahm mekleschanahm un wiinu parahdischanahm pee schihs pagasta teefas peeteiftees.

Krohna Rendesnuifcha 14ta Dktobera 1827. 2

† † † Kohle Ehrmann, preekschfehdetais. (Nr. 85.) J. Heydinger, pagasta teefas ffrihweris.

No Sergemihthes pagasta teefas tohp wiffi tee, kam kahdas taifnas parradu prassifchanas no ta nomirruscha Sergemihthes faimneeka Grabne Brizza, par kurre atlikufschu mantu zaur schihs deenas spreedumu konkurse spreesta, buhtu, usainati, ar schim sawahm prassifchanahm lihds 9tu Dezembera 1827 pee schihs pagasta teefas peeteiftees.

Sergemihthes pagasta teefa 7ta Dktobera 1827. I

† † † Pullefsch Rahrl, pagasta wezzakais. (Nr. 34.) Friedrich Hildebrand, pagasta teefas ffrihweris.

No Krohtes pagasta teefas tohp wiffi tee, kam fah-  
das praffifchanaſſe pee teem Krohtes kalpeem Maiaſ  
Janna no Dhsola un Greetas Janna no Keepen mah-  
jahm, par kurreu mantu konkurse ſpreesta, irraid, us-  
aizinati, lai wiſſwehlaſi lihds 15tu deenu Dezembra  
mehneſcha ſchi gadda pee ſchihs pagasta teefas peetei-  
zahs. Krohtē 15tā Oktobra 1827. 3  
(S. W.) ††† Mikke Jehfab, pagasta wezzakais.  
(Nr. 38.) ††† Dorkewiz, pagasta teefas ſkrihweris.

Wiffi tee parradu deweji no ta nomirruſcha Bran-  
denburges muifchas ſaimneeka Silbedſchu Kriſchjahna  
tohp faukti, ſew eekſch to ſtarpu no 2 mehneſcheem  
un wiſſwehlaſi lihds 10tu Dezembra ſ. g. ar ſſaidrahm  
peerahdiſchanahm pee ſchihs pagasta teefas meloetees,  
zittabi un wehlaſi pehz ſchi nolikta termina ne weens  
taps klaufihts.

Brandenburges pagasta teefa 8tā Oktobra 1827. I  
††† Skudru Indrikis, preekſchfehdetais.  
Janifchemſky, teefas ſkrihweris.

No Dohbeles pagasta teefas tohp wiſſeem par ſinnu  
ſluddinahts, kas ſefdeenas kà pee teefasdeenas no rihta  
pulkſten deſmit naw atnahzis pee teefas, tas ne taps  
wairs peenemts, un teefa beigs pulkſten diwi pehz

pufſdeenas; lihds pulkſten tſchettru usuhdsſefchanaſ  
taps peenemtas it ſefdeenas.

Dohbeles pagasta teefa tanni 22trā Oktobra 1827ta  
gadda.

C. Blummenfeld, pagasta wezzakais.  
††† Bekker, teefas peefehdetais.  
(Nr. 446.) C. W. Ewers, teefas ſkrihweris.

### Zittas ſluddinaſchanaſ.

Ka tai 14tā Nowembera deenā ſchi gadda us to  
dſintsmuiſchu Ilges, klat pee Grohbines, weena  
uhdens= un weena wehjaſudmalla, tā ka arridſan  
daſchi pee leelzeekem ſtahwedami krohgi, woi par weenu  
woi daſchi kohpā us arrenti jeb pehz zittas norunna-  
ſchanaſ tam wairakſohlidamam taps isdohti, tas  
ſcheit teem, kam patihk tohs us arrenti nemt, tohp  
ſinnams darrihts.

Tai 11tā Oktobra deenā ſchi gadda us leelzeeku  
ſtarp Vehnes muifchas un Schaggares pilſata weena  
rattu lahde ar mellu ahdu, kur eekſchā drahnas un  
weſche (maſgajamas drahnas) un zittas maſas lectas  
bija, irr nokrittufi. Tam gohdigam zilwekam, kas to  
atraddis, deſmits ſudraba rubeli tohp ſohliti, lai to  
nodohd Jelgawā, kattolu eelā Nr. 125 Lewinſohn  
naimā, eekſch zeeniga Damnorow muifchas dſintſ-  
kunga Frank kohrtela pee G. Fr. Hennig.

### Naudas, labbibas un prezzu tirgus us plazzi. Nihgē tanni 31ſchā Oktobra 1827.

	Sudraba			Sudraba	
	Rb.	Kp.		Rb.	Kp.
3 rubli 68 Kap. papihru naudas geldeja	I	—	I pohds kannepu tappe maſſahts ar	—	70
5 — papihru naudas . . . . .	I	35	I — linnu labbakas ſurtes — —	I	—
I jauns dahlderis . . . . .	I	33 $\frac{1}{3}$	I — — ſlikakas ſurtes — —	—	75
I puhrs rudſu . . . . . tappe maſſahts ar	—	90	I — tabaka . . . . .	—	85
I — kweeſchu . . . . .	I	25	I — dſeſes . . . . .	—	86
I — meeſchu . . . . .	—	70	I — ſweeſta . . . . .	I	70
I — meeſchu = putrainu — —	I	—	I muzza ſilku, preeſchu muzza — —	6	50
I — auſu . . . . .	—	50	I — — wiſſſchnu muzza — —	6	75
I — kweeſchu = miltu . . . . .	2	50	I — ſarkanas fahls . . . . .	5	50
I — bihdeletu rudſu = miltu — —	I	50	I — rupjas leddainas fahls — —	4	50
I — rupju rudſu = miltu — —	—	90	I — rupjas baltas fahls — —	4	—
I — ſirnu . . . . .	—	85	I — ſmalakas fahls . . . . .	3	90
I — linnu = ſehklas . . . . .	I	50	50 graſchi irr warra jeb papihres rublis un		
I — kannepu = ſehklas . . . . .	—	90	warra nauda ſtahw ar papihres naudu weenā		
I — kimmenu . . . . .	I	—	maſſā.		

I ſi zu drucken erlaubt.

Im Namen der Civiloberverwaltung der Offsee-provinzen: F. D. Braunschweig, Censor.  
No. 457.